Pedagogisch beleidsplan

HOPPAS
KINDEROPVANG

Gastouderopvang 2026

Versie: 3.2 (evaluatiedatum: 21-09-2026)

Inhoudsopgave

3 Inleiding

4 Missie en visie

5 Pedagogische kwaliteit

6 Pedagogisch klimaat

9 Pedagogisch handelen

14 De opvangomgeving

16 Veiligheid

17 Hygiëne

18 Klachtenprocedure en tevredenheidsonderzoek

Inleiding

Het beste voor uw kind

Wanneer een ouder kiest voor HOPPAS, komt het kind terecht in een ongedwongen liefdevolle en huiselijke sfeer. Het kind krijgt de kans om te ervaren, te experimenteren en te ontdekken.

Spelenderwijs en op een natuurlijke manier wil HOPPAS graag een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van kinderen. Autonomie, spel, veiligheid, ontwikkeling en respect voor elkaar staan daarbij centraal. Bovendien wordt er bij HOPPAS gewerkt met passie voor kinderen en hun omgeving. HOPPAS wil te allen tijde het beste voor het kind en voor de ouder en is daarom continu aan het verbeteren.

Dit beleidsplan is tot stand gekomen in samenwerking met onze gastouders, medewerkers van het gastouderbureau en de directie. Het doel van dit plan is het ontwikkelen, verantwoorden, bewaken en zo nodig aanscherpen en bijstellen van de pedagogische kwaliteit binnen onze gastouderopvang. Alleen als de basis goed is, kun je doorontwikkelen!

Wij zijn ervan overtuigd u het vertrouwen te kunnen geven en we zien u en uw kind(eren) graag bij HOPPAS!

HOPPAS is een regionale organisatie in de gemeente Altena met in totaal zeven kinderopvanglocaties en gastouderopvang in het gebied.

Het beleidsplan geeft ouders inzicht in de werkwijze en het opvoedingsklimaat en geeft onze gastouders richting, inspiratie en houvast bij het pedagogisch handelen. Een middel om dagelijks te toetsen en om te komen tot een optimale kwaliteit van gastouderopvang. Een plek waar kinderen graag willen verblijven!

Aangezien HOPPAS kwalitatief en innovatief wil zijn en zich bevindt in een flexibele markt, is het pedagogisch beleid een groeiend document. Ook de protocollen die voortvloeien uit het pedagogisch beleid, worden regelmatig aangevuld en aangepast al naar gelang de aanpak in de praktijk. De stem van ouders wordt hierin zoveel mogelijk meegenomen.

Missie en Visie

Ouders hebben de regie

Kwalitatief en persoonlijk

HOPPAS wil kwalitatieve en persoonlijke kinderopvang bieden voor kinderen van 0 t/m 13 jaar. HOPPAS streeft ernaar een slagvaardige en dienstverlenende organisatie te zijn, waarbij het kind als een uniek en sociaal wezen voorop staat. Daarnaast is HOPPAS erop gericht om spelenderwijs een bijdrage te leveren aan het optimaliseren van de ontwikkelingskansen voor alle kinderen. De organisatie heeft oog voor de wensen van de ouders, aangezien zij de basis vormen voor het kind.

Uitgangspunt is dat ouders de regie hebben over de opvoeding.

Ieder kind is uniek, elke situatie is verschillend en elke ouder is anders. HOPPAS speelt hierop in en kijkt naar de kinderen en hun ouders om een zo goed mogelijk pakket van gastouderopvang samen te stellen. Bij HOPPAS zijn alle kinderen welkom.

Liefdevolle verzorging in een veilige omgeving

HOPPAS vindt het belangrijk dat een kind in contact staat met de wereld om zich heen.

Gedurende de opvang wordt uiteraard in de eerste plaats liefdevolle verzorging en opvoeding geboden in een veilige omgeving. Daarnaast vindt HOPPAS het belangrijk dat kinderen gestimuleerd worden in hun ontwikkeling en dat zij de ruimte krijgen om te spelen. Hierbij wordt rekening gehouden met autonomie en respect voor elkaar.

Een kind heeft een natuurlijke leergierigheid en enthousiasme. Het is aan de volwassenen het kind de kans te geven alles waar hij belangstelling voor heeft te onderzoeken. De omgeving dient het kind te stimuleren tot zelfontdekking en zelfontplooiing. Het kind leert door alles steeds weer zelf te doen. Daarnaast is een kind ook een sociaal wezen. Door samen te werken bereikt het meer dan alleen. Door expressie leert het kind zich vrij te uiten en zichzelf en anderen beter te kennen. Een kind maakt deel uit van de wereld om zich heen.

Pedagogische kwaliteit

Communicatie

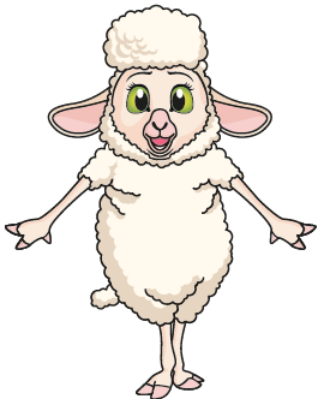

Er wordt gecommuniceerd op een wijze dat kinderen zich begrepen en gehoord voelen. De gastouder mag haar gevoelens kenbaar maken als reactie op een bepaalde gebeurtenis. Hierdoor ontstaat er meer begrip voor elkaar. Daarnaast dienen conflicten zo opgelost te worden, dat er geen verliezer overblijft. Het zelfvertrouwen krijgt hierdoor een positief impuls. Ook het consequent zijn, is een onderdeel van communiceren. Consequentie wordt bevorderd door met elkaar afspraken te maken en zich daar aan te houden. Consequent zijn heeft positieve effecten op het verantwoordelijkheidsgevoel van het kind.

In de praktijk

Onze gastouders zorgen ervoor dat er een fijne sfeer heerst en zijn in hun gedrag een voorbeeld voor de kinderen. De gastouder is vriendelijk, luistert naar de kinderen en communiceert positief, door te benoemen wat er goed gaat en welk gedrag ze graag zou zien. Goed observeren, complimenten geven en bijsturen waar nodig, is hierbij van belang. Daarnaast stimuleert de gastouder de kinderen om met elkaar in contact te komen en benadrukt dat iedereen erbij hoort en er mag zijn. Juist op het moment dat zij hun onderlinge prestaties meer met elkaar gaan vergelijken, leert de gastouder de kinderen dat deze onderlinge verschillen heel verrijkend kunnen zijn.

Inspirerende pedagogen

De visies zijn gebaseerd op de ideeën van de volgende pedagogen:

- Marianne Riksen-Walraven; liefdevol opvoeden in een veilige omgeving;
- Thomas Gordon; communiceren met respect en begrip voor elkaar;
- Célestine Freinet; een kind heeft recht om op te groeien in de echte wereld.

De visie van HOPPAS geeft richting aan het pedagogisch handelen van de gastouders binnen HOPPAS. Bovendien vormt zij de basis voor de inrichting van de omgeving waarin het kind verkeert. Ontwikkeling en opvoeding zijn de uitkomst van een dynamisch proces tussen kind, opvoeder(s) en omgeving. Er is sprake van een voortdurende wisselwerking.

Pedagogisch klimaat

Het juiste pedagogische klimaat opent de deur naar een optimale ontwikkeling voor ieder kind. Ontwikkeling betreft onder meer de sociale, emotionele, motorische, creatieve, cognitieve, morele en talige ontwikkeling, evenals de ontwikkeling van identiteit en zelfredzaamheid. Het beleid van HOPPAS is gebaseerd op de vier pedagogische basisdoelen van Marianne Riksen-Walraven die in de Wet Kinderopvang beschreven staan: het bieden van emotionele veiligheid, kinderen uitdagen in hun persoonlijke ontwikkeling (persoonlijke competenties), kinderen begeleiden in hun sociale ontwikkeling (sociale competenties) en kinderen laten kennis maken met de normen en waarden van onze samenleving. De kernwoorden van onze organisatie komen daarbij steeds naar voren: autonomie, spel, veiligheid, ontwikkeling en respect voor elkaar.

Emotionele Veiligheid

Het bieden van veiligheid is van primair belang, dat wordt door alle pedagogen onderschreven. Pas wanneer een kind zich veilig en geborgen voelt, kan worden ingegaan op impulsen uit de omgeving en kan het zich gaan ontwikkelen. Naast fysieke veiligheid en bescherming wordt dus ook emotionele veiligheid geboden. Onder emotionele veiligheid verstaan we een stabiele omgeving waarin liefde voelbaar is. Emotionele veiligheid is noodzakelijk voor een optimale ontwikkeling van kinderen, zowel van persoonlijke als van sociale competenties.

① Liefdevolle verzorging

De belangrijkste kernwaarde bij het aanbieden van een gevoel van emotionele veiligheid is ‘liefdevolle verzorging’. Het is belangrijk dat de gastouder en het kind een hechte band opbouwen. Door gedurende de dag veel liefdevolle aandacht te geven en verzorging te bieden aan de kinderen, voelen kinderen zich veilig en kunnen ze zichzelf zijn.

② Gelijkwaardigheid

Pedagoog Gordon gaat uit van gelijkwaardigheid in relaties tussen kind en volwassene. Respect voor elkaar en elkaar de ruimte geven om te zijn wie we zijn. Kinderen zich geaccepteerd laten voelen. De Gordon-methode richt zich vooral op beter leren communiceren met kinderen. Hij introduceerde begrippen als “actief luisteren” en de “ik-boodschap”.

③ Continuïteit en regelmaat

Continuïteit en regelmaat in de opvang zorgen voor een veilig gevoel. Pedagoog Freinet pleit voor het betrekken van de kinderen bij de dagelijkse zorg. Ze weten wat er gaat komen en maken deel uit van het programma. Zo krijgt het kind vertrouwen in zichzelf en durft het zijn omgeving te gaan onderzoeken.

④ Houdingsaspecten

Belangrijke houdingsaspecten die bijdragen aan het gevoel van emotionele veiligheid zijn ‘onvoorwaardelijke acceptatie’, ‘zorgen voor een veilige omgeving’, ‘observeren en doelen stellen’, ‘er echt zijn’, ‘warm, open en verwelkomend’ en ‘individuele benadering’.

Persoonlijke competenties

Met het begrip persoonlijke competentie worden persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen en creativiteit bedoeld. Dit stelt het kind in staat om allerlei typen uitdagingen adequaat aan te pakken. Het kind dient eigen verantwoordelijkheid te dragen naar draagkracht en gestimuleerd te worden tot zelfontdekking en zelf doen. Hierbij wordt voortdurende gekeken waaraan een kind behoefte heeft, wat op dat moment voor een kind belangrijk is en wat het wil leren.

Volgens de theorieën van pedagogen Gordon en Freinet wordt een kind geboren met vele mogelijkheden en is een kind sterk, krachtig en creatief. Een kind is een onderzoeker, leergierig en nieuwsgierig. Kinderen weten, voelen en denken veel en zijn goed in staat zichzelf te ontwikkelen. Een kind uit zich door middel van spel, taal, muziek, drama, creativiteit en door nog ontelbaar verschillende manieren. De houdingsaspecten die in het bijzonder bijdragen aan de ontwikkeling van de persoonlijke competentie zijn 'kinderen kansen geven te leren van elkaar', 'observeren en doelen stellen', 'respect voor autonomie' en 'individuele benadering'.

"Een kind wordt geboren met vele mogelijkheden en is sterk, krachtig en creatief"

Sociale competenties

Het begrip 'sociale competentie' omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden, zoals zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen en conflicten voorkomen en oplossen.

① Vrije expressie

Kinderen hebben vanaf de geboorte een innerlijke motivatie om te ontwikkelen. Kinderen leren door samenspel, zelf handelen, experimenteren, ontdekken en daar met anderen over communiceren. Het is de kunst van de gastouder om deze ontwikkeling in banen te leiden en sturing te geven aan het proces dat de kinderen zelf in gang zetten. Door expressie leert het kind zich vrij te uiten en zichzelf en anderen beter te kennen (pedagoog Freinet).

② Vertrouwen in eigen kunnen

Door kinderen serieus te nemen in hun ideeën en gedragingen, krijgen ze vertrouwen in hun eigen kunnen**.** Kinderen dienen zelf ervaringen op te doen en fouten te maken om zo te kunnen leren en zich te kunnen ontwikkelen.

③ Inspraak en participatie (Gordon)

Door kinderen een belangrijke mate van inspraak of medezeggenschap te geven, leren ze naar elkaar te luisteren, samen te werken en samen te leven. Bij jonge kinderen begint inspraak en participatie met hen informeren over wat er gaat gebeuren. Daarnaast mogen ze, zodra ze het kunnen, aangeven of ze liever een appel of banaan willen en welk beleg ze graag op hun boterham willen. Oudere kinderen krijgen de gelegenheid mee te denken over afspraken, inrichting, activiteiten en dergelijke.

④ Houdingsaspecten

De houdingsaspecten die betrekking hebben op de ontwikkeling van de sociale competentie zijn 'kinderen kansen geven te leren van elkaar', 'de buitenwereld binnen halen', '(er) echt zijn', 'observeren en doelen stellen' en 'individuele benadering'.

Normen en Waarden

Kinderen zijn niet gelijk, maar wel gelijkwaardig. Ieder kind is uniek. Kinderen moeten de kans krijgen om verschillende levenswijzen en verschillende culturen te leren kennen en eigen te maken. Gastouderopvang biedt een bredere samenleving dan het gezin, waar kinderen in aanraking komen met andere aspecten van de cultuur en de diversiteit die onze samenleving kenmerkt. In de samenleving gelden bepaalde algemeen geaccepteerde waarden en normen. De belangrijkste waarden en normen worden door het team uitgedragen. De gastouder is zich er van bewust een voorbeeldfunctie te hebben. De manier waarop de gastouders communiceren, laat kinderen, ouders en collega's zien welke normen en waarden we uit willen dragen. Kinderen leren deze normen en waarden zelf toe te passen bij de gastouder. Door hiermee te oefenen krijgen ze de kans om te ervaren wat normen en waarden zijn en waarom ze er zijn.

De houdingsaspecten die ervoor zorgen dat kinderen de kans krijgen om zich normen en waarden eigen te maken, zijn met name 'actief, enthousiast', 'de buitenwereld binnenhalen', 'ruimte voor experiment en ervaring', 'kinderen kansen geven te leren van elkaar', 'respect voor de natuur', 'observeren en doelen stellen' en '(er) echt zijn'.

"Kinderen zijn niet gelijk, maar wel gelijkwaardig. Ieder kind is uniek"

Pedagogisch handelen

Het pedagogisch beleid zal in de praktijk vorm gaan krijgen en wordt zodoende omgezet in pedagogisch handelen. Wij handelen volgens de democratische opvoedstijl. Er wordt veel waarde gehecht aan het recht op vrije meningsuiting, persoonlijke vrijheid en gelijkheid van allen. De mening van de kinderen telt en de gastouder benadert het kind met begrip en respect.

Uitdragen van normen en waarden

De gastouders dragen in ieder geval de volgende waarden en normen uit:

- Kinderen dragen op hun eigen niveau verantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen op de groep
- Kinderen krijgen voortdurend de kans om dingen zelf te doen en zelf uit te proberen (respect voor de autonomie)
- Kinderen worden gestimuleerd om zoveel mogelijk elkaar te helpen en te troosten
- Ieder kind mag zijn zoals het is en dat wordt zowel door de gastouder als door de andere kinderen gerespecteerd
- We zijn met elkaar verantwoordelijk voor de sfeer op de groep

Levensovertuiging en sociale achtergrond

Ieder kind heeft ouders/verzorgers met een eigen levensovertuiging en sociale achtergrond. Dit maakt ieder kind uniek. De gastouder toont hier respect voor en past zijn/haar manier van begeleiden aan, aan de behoefte van het kind. In groepsverband maakt het kind kennis met normen en waarden die gericht zijn op veiligheid, respect voor elkaar en ontplooiingsmogelijkheden. De gastouder heeft hierin een voorbeeldfunctie. Het kind leert op de groep normen en waarden die buiten de gezinssituatie voorkomen. Vanuit deze veilige startpositie kan het kind de samenleving gaan verkennen. HOPPAS wil kinderen respect voor de natuur en voor alles wat leeft meegeven. Ieder kind is welkom bij ons, ongeacht afkomst of geloofsovertuiging.

De gastouder

De gastouders dragen de pedagogische visie en de kernwaarden (autonomie, spel, veiligheid, ontwikkeling en respect voor elkaar) uit in hun werk en in hun omgang met de kinderen en ouders. Dagelijks scheppen de gastouders een pedagogisch klimaat waarin elk kind ruimte krijgt om te spelen, te ontdekken en te leren. Dit is zowel begeleid als vrij spel, waarbij het materiaal en de omgeving, ook wel de derde pedagoog genoemd, een belangrijke rol spelen. De gastouder gaat in op ervaringen van de kinderen. Er is ruimte voor groepsopvoeding en voor individuele ontplooiing.

Gastouders, die uit dezelfde omgeving komen, komen af en toe bij elkaar (waaronder voor cursussen). Zij verzorgen elkaars reserveopvang en delen ervaringen uit.

Alle gastouders zijn in het bezit van een passende beroepskwalificatie. Gastouders beschikken ten minste over een pedagogische studie niveau 2 (Helpende Welzijn). Voor gastouders die starten vanaf 1 juli 2026, geldt een nieuwe opleidingseis. De opleiding van deze gastouders moet een verplichte pedagogische module bevatten.

Daarnaast zijn alle werkzame personen in het bezit van een recente Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en zijn ingeschreven in het personenregister kinderopvang waarin ze gekoppeld zijn aan HOPPAS Kinderopvang. Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats met ouders en gastouders om te polsen of de opvang nog naar tevredenheid verloopt, wat de kwaliteiten van de gastouder zijn, hoe de ontwikkeling en de begeleiding van de kinderen verloopt en wat de doelen van de gastouder zijn voor komend jaar.

Daarnaast waarborgt HOPPAS haar kwaliteit door haar gastouders regelmatig cursussen aan te bieden en intensief contact met hen te onderhouden.

"Elk kind krijgt de ruimte om te spelen, te ontdekken en te leren, zo ook elke gastouder"

Stagiaires/vrijwilligers/huisgenoten

Er kunnen stagiaires werkzaam zijn bij een gastouder. Stagiaires voeren allerlei opdrachten uit met de kinderen, zowel individueel als in groepsverband. Dit gebeurt altijd onder begeleiding en toeziend oog van de gastouder. Deze opdrachten kunnen variëren van het doen van verzorgende/begeleidende activiteiten tot rapporteren en het uitvoeren van observaties. Bij observaties vraagt de stagiaire wel toestemming aan de ouders.

Huisgenoten, vaste ‘visite’ en vrijwilligers bij de gastouder worden ook gescreend en zijn verplicht in het bezit te zijn van een recente verklaring omtrent gedrag. De gastouder ziet erop toe dat zij handelen volgens onze pedagogische visie.

Nieuwe gastouders

Nieuwe gastouders zijn verplicht, voor ze van start gaan, het pedagogisch beleidsplan te kennen, zodat zij weten wat er van hen verwacht wordt. De gastouders hebben altijd een exemplaar binnen handbereik.

Achterwacht

Elke gastouder heeft tijdens de opvanguren een achterwacht geregeld. De gastouder registreert de achterwacht bij het gastouderbureau en is zelf verantwoordelijk voor het actueel houden van deze gegevens. De achterwacht is 18 jaar of ouder, moet binnen 15 minuten aanwezig kunnen zijn op de opvanglocatie en is tijdens de opvanguren daadwerkelijk telefonisch bereikbaar en inzetbaar.

Observatie en vroegsignalering

De gastouder observeert de kinderen gedurende de hele dag tijdens het spel en tijdens overige momenten. Zo proberen we de algemeenheden van het kind in kaart te brengen. Het doel van observeren is voor ons om zo goed mogelijk qua begeleiding en materialen aan te sluiten bij de ontwikkeling van het kind. Ieder kind is uniek. Een kind kan ook extra uitdaging nodig hebben.

Binnen HOPPAS wordt er door de gastouders gebruikgemaakt van een ontwikkelingsboekje, bestaande uit verschillende observatieformulieren, om de ontwikkeling van het kind in kaart te brengen.

We willen zo min mogelijk etiketteren. De basis is dat een kind zich prettig voelt. Wanneer de gastouder bijzonderheden in de ontwikkeling of het gedrag signaleert, houdt zij het kind gericht in de gaten en bespreekt haar bevindingen met het gastouderbureau (bemiddelingsmedewerker en/of pedagogisch coach). Dit kan tussendoor, maar de bemiddelingsmedewerker zal hier ook naar vragen tijdens de geplande evaluatiegesprekken. Het gastouderbureau begeleidt de gastouder bij het duiden van de signalen en denkt mee over een passende aanpak en eventuele vervolgstappen. Wanneer bijzonderheden regelmatig of gedurende langere tijd worden gezien, worden de ouders hierover geïnformeerd en worden de bevindingen met hen besproken. Bij ernstige of zorgwekkende signalen wordt altijd met de ouders in gesprek gegaan. Indien nodig kan het gastouderbureau bij dit gesprek aansluiten. Samen wordt gekeken wat het kind nodig heeft en welke ondersteuning passend kan zijn. N.B. het inschakelen van de pedagogisch coach vindt altijd in overleg met de ouders plaats.

Wanneer aanvullende ondersteuning of onderzoek, op advies vanuit het gastouderbureau, gewenst is, kan in overleg met de ouders worden verwezen naar of contact worden opgenomen met passende externe instanties, zoals de jeugdgezondheidszorg (JGZ), het consultatiebureau, logopedie of de huisarts.

HOPPAS vindt het belangrijk om hierin samen te werken met ouders. Ouders kennen hun kind goed en worden daarom betrokken bij het bespreken van signalen, het bepalen van de vervolgstappen en het zoeken naar passende ondersteuning.

Coaching

HOPPAS hecht grote waarde aan de professionele ontwikkeling en kwaliteit van de opvang. Coaching is een belangrijk instrument om gastouders te ondersteunen in hun pedagogisch handelen en verdere groei. De coaching sluit altijd aan bij de individuele leerbehoefte en ontwikkelwensen van de gastouder. Uitgangspunt is wat de gastouder zelf wil leren of versterken in de dagelijkse praktijk.

Tijdens gastouderbezoeken bespreekt de bemiddelingsmedewerker samen met de gastouder de inhoud, doelen en vorm van de coaching. Tijdens een voortgangsgesprek wordt hierop teruggeblikt, worden de resultaten besproken en worden er waar nodig nieuwe afspraken gemaakt. De gastouder is zelf verantwoordelijk voor de invulling van de 3 uur aan coaching. De coachingsuren worden door de gastouder vastgelegd op het coach formulier en door zowel de gastouder als de pedagogisch coach ondertekend.

Een belangrijk onderdeel van de coaching is het meekijken in de praktijk. De pedagogisch coach voldoet aan de daarvoor geldende kwalificatie-eisen en beschikt over de benodigde kennis en vaardigheden om de gastouders gericht te begeleiden. De pedagogisch coach observeert tijdens de opvang, op verzoek van de gastouder, en geeft gerichte tips, adviezen en handvatten die direct toepasbaar zijn in de praktijk. Naast individuele coaching vindt er ook coaching in groepsverband plaats, begeleid door de pedagogisch coach (en bemiddelingsmedewerkers), in de vorm van een bijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst staan diverse pedagogische vraagstukken centraal en is er ruimte voor kennisdeling, intervisie en het uitwisselen van ervaringen tussen gastouders. De gastouder kan zich voor deze bijeenkomst inschrijven.

Scholing

Gastouders zijn op grond van de geldende wet- en regelgeving verplicht jaarlijks minimaal 7 uur scholing te volgen. HOPPAS ziet toe op de naleving van deze verplichting en faciliteert gastouders bij de invulling hiervan. Zo wordt de scholing vormgegeven middels erkende leermodules via KinderwijsTV. Op deze wijze kunnen gastouders flexibel en gericht hun kennis en vaardigheden uitbreiden op pedagogische thema’s die aansluiten bij hun praktijk en ontwikkelbehoefte. Denk hierbij aan onderwerpen zoals: prikkelverwerking, kinderen en emoties, een veilige speel- en leefomgeving, het sociale brein van baby’s en de meldcode kindermishandeling.

Pedagogisch werkplan

Vanaf 1 juli 2026 heeft iedere gastouder een eigen pedagogisch werkplan. In dit werkplan beschrijft de gastouder hoe het pedagogisch beleidsplan van het gastouderbureau in de dagelijkse praktijk wordt uitgevoerd en op welke manier de ontwikkeling van de kinderen wordt gevolgd en gestimuleerd. De volgende onderwerpen komen hierbij terug: de groepssamenstelling, het dagritme, het activiteitenprogramma, de inrichting van de binnen- en buitenspeelruimtes, de speelmaterialen, de wijze waarop het wennen wordt vormgegeven en de wijze waarop de gastouder de ontwikkeling van de kinderen volgt.

Het pedagogisch werkplan is daarmee een praktisch document waarin de dagelijkse opvang, omgang en begeleiding van kinderen wordt weergegeven aan de hand van de pedagogische uitgangspunten die in het plan zijn vastgelegd. Het werkplan maakt zichtbaar hoe de gastouder zorg draagt voor een veilige en stimulerende opvangomgeving en hoe de vier pedagogische basisdoelen uit het beleid door de gastouder worden toegepast in de eigen werkpraktijk. Het plan wordt regelmatig bijgewerkt en is onderdeel van de kwaliteitsborging van de opvang. Ouders kunnen het werkplan inzien, zodat zij inzicht krijgen in de pedagogische aanpak van de gastouder en zien hoe deze aansluit bij de visie en richtlijnen van het gastouderbureau.

Grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind. We hebben de volgende maatregelen genomen om grensoverschrijdend gedrag met elkaar te voorkomen en wat te doen als we merken dat het toch gebeurt:

- In het pedagogisch beleidsplan hebben we opgenomen dat kinderen wordt geleerd hoe met elkaar om te gaan met inachtneming van respect voor normen en waarden. Zo weten kinderen wat wel en niet toelaatbaar is en wat gepast en ongepast gedrag is.
- Daarnaast leren we kinderen dat het belangrijk is dat ze het direct aangeven als zij bepaald gedrag ervaren dat niet wenselijk is. We helpen ze mondiger te maken op momenten dat dit nodig is.

De volgende maatregelen worden genomen om kindermishandeling en/of grensoverschrijdend gedrag te voorkomen:

- VOG: Alle gastouders hebben een Verklaring Omtrent Gedrag.
- Protocollen: Er zijn protocollen wat te doen op het moment dat er sprake of een vermoeden is van kindermishandeling, huiselijk geweld en/of grensoverschrijdend gedrag. De gastouders kennen de stappenplannen in de protocollen en weten hoe te handelen op het moment dat dit aan de orde is.

Zie protocol grensoverschrijdend gedrag + protocol kindermishandeling & huiselijk geweld

Pesten

Ook pesten valt onder grensoverschrijdend gedrag. Aangezien dit kinderen betreft in de basisschoolleeftijd, volgen we het pestbeleid van de betreffende school. Na goedkeuring van de ouders neemt de gastouder contact op met de school, zodat wij hun pestbeleid kunnen volgen.

"Samen sta je sterker dan alleen!"

Corrigeren en belonen

Bij HOPPAS bieden de gastouders kinderen duidelijke grenzen en hebben we duidelijke regels. Dit biedt de kinderen veiligheid en duidelijkheid. Kinderen hebben hier behoefte aan. Door kinderen een zekere mate van vrijheid te bieden, ontwikkelen ze zelfstandigheid en zelfvertrouwen, leren ze keuzes maken en kunnen ze hun eigen behoeften en interesses volgen. Ze doen dit uit intrinsieke motivatie en niet omdat het "moet". De kinderen worden binnen HOPPAS op een positieve wijze benaderd en zo wordt door middel van positieve aandacht het gewenste gedrag gestimuleerd.

Als een kind negatief gedrag vertoont, wordt gekeken naar het individuele kind en nagegaan waarom een kind dit gedrag vertoont (bijv. niet lekker in zijn vel zitten, verveling, onzekerheid, veranderingen in de thuissituatie enz.). De gastouder kan op deze manier wellicht de oorzaak van het gedrag wegnemen of hier rekening mee houden. Wanneer een kind na een waarschuwing nog negatief gedrag blijft vertonen, zal de gastouder een kind op ooghoogte, op rustige, duidelijke wijze aanspreken en het kind daarbij ook aankijken. Bij het herhalen van negatief gedrag kan het kind zo nodig voor een korte duur uit de negatieve situatie worden gehaald. Er wordt zo kort mogelijk aandacht besteed aan het negatieve gedrag en het kind wordt eventueel afgeleid om herhaling van gedrag te voorkomen. Tegelijkertijd wordt positief gedrag gestimuleerd (complimenten, aai over de bol). Wij vinden het belangrijk om ouders terugkoppeling te geven over het gedrag van het kind.

De opvangomgeving

Gastouderopvang

Gastouderopvang verschilt van de thuissituatie. Er zijn andere gewoonten, rituelen, regels en activiteiten en er zijn vooral meer kinderen. Er wordt veel waarde gehecht aan de meerwaarde van de groep, namelijk de mogelijkheden tot ontwikkeling van de sociale en emotionele vaardigheden, creatieve vaardigheden en omgang met diversiteit. HOPPAS vindt een stabiele groep die langere tijd bij elkaar is, belangrijk voor het aangaan en kunnen blijven bestaan van vriendschappen tussen kinderen.

De gastouderopvang is ondertussen uitgegroeid tot een gelijkwaardige vorm van kinderopvang met een gewaarborgde kwaliteit. Gastouderopvang kan een weloverwogen keuze zijn; een opvangvorm die het beste past bij u en uw kind(eren). De gastouder vangt met hart en ziel één tot zes kinderen tegelijk op in haar eigen huis of in het huis van de vraagouders. Zij is verantwoordelijk voor de zorg voor de kinderen variërend in de leeftijd van 0 tot 13 jaar.

Groepsgrootte

Een gastouder mag maximaal 6 kinderen tegelijkertijd opvangen, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

- Er mogen maximaal 6 kinderen tegelijk opgevangen worden in de leeftijd van 0 tot 13 jaar. Dit is inclusief eigen kinderen tot 8 jaar.
- Er mogen maximaal 5 kinderen tegelijk opgevangen worden tot 4 jaar. Dit is inclusief eigen kinderen tot 4 jaar.
- Er mogen maximaal 4 kinderen tot 2 jaar opgevangen worden, waarvan maximaal 2 kinderen tot 1 jaar. Dit is inclusief eigen kinderen van deze leeftijd.

Alle aanwezige kinderen worden hierbij meegeteld voor de groepsgrootte. Dit geldt ook voor bezoekende (klein)kinderen tot 13 jaar.

Criteria opvanglocatie

De opvang kan plaatsvinden in de woning van de gastouder of de woning van de vraagouders. In beide gevallen moet de opvanglocatie voldoen aan de volgende eisen:

- Er is voldoende speelruimte.
- Er is een risico-inventarisatie Veiligheid en Gezondheid uitgevoerd.
- Er is toegang tot voldoende buitenspeelmogelijkheden. De buitenruimtes zijn veilig, toegankelijk en passend ingericht. Er is een schaduwplaats aanwezig.
- Er is een aparte en goed geventileerde slaapruimte voor kinderen onder de 1,5 jaar. De ruimte is niet te warm, bij voorkeur rond de 18 ºC en heeft voldoende omvang. De spijlen van een kinderledikant staan maximaal 6,5cm uit elkaar en lopen tot aan de bodem. De gastouder maakt het bed kort op zodat de voeten tegen het voeteneinde liggen of maakt gebruik van een slaapzakje. Bij gebruik van een campingbedje is het bed volledig uitgeklapt, vergrendeld en vertoont geen beschadigingen. Er is minder dan 2cm vrije ruimte tussen de zijkanten van het bedje en het matras. Het bed is zo hoog dat het kind er niet uit kan klimmen. Alleen het matras dat bij het campingbedje hoort, en om het bed gevouwen zit, wordt gebruikt. Er wordt geen extra matras in het bed gelegd.
- De opvanglocatie is rookvrij en op iedere verdieping is een goed functionerende rookmelder aanwezig.

Inrichting van de ruimte

De huiselijke sfeer staat centraal binnen de gastouderopvang. Dit betekent iedere dag hetzelfde, vertrouwde gezicht, waarbij de kinderen in een kleine groep samen spelen en ontdekken in de woning van de gastouder of de vraagouders.

Dagindeling en activiteitenaanbod

Elke gastouder heeft zijn eigen dagindeling en werkt volgens eigen inzichten, ook wat het aanbieden van activiteiten betreft. Hoe hier invulling aan gegeven wordt, staat beschreven in het reglement van de gastouder.

Het speelmateriaal

Het is belangrijk dat er voor de leeftijd van de kinderen geschikt speelmateriaal binnen en buiten aanwezig is. Goed speelmateriaal is multifunctioneel, uitnodigend en bruikbaar in de grote mensenwereld. Er wordt ook gewerkt/gespeeld met levensechte materialen. Een creatieve gastouder weet voor het kind interessant materiaal aan te bieden, bestaande uit pollepels, pannen, oude tijdschriften, kartonnen dozen of lappen. Hierdoor wordt de werkelijkheid naar binnen gehaald zonder daarbij de waarde van de fantasie teniet te doen. Daarnaast zijn de materialen passend bij het ontwikkelingsniveau en ondersteunend in de ontwikkeling.

Eten en drinken

Kinderen hebben goede voeding nodig om zich te kunnen ontwikkelen. De gastouder en/of vraagouder zorgt voor de voeding bij haar thuis en checkt de voedingsmiddelen dagelijks op houdbaarheidsdatum.

Er wordt altijd met de kinderen aan tafel gegeten en gedronken. Daarnaast maakt de gastouder en/of vraagouder gebruik van stoelen die passend zijn bij de leeftijd van het kind, zodat de zelfstandigheid van de kinderen bevorderd wordt.

Uitstapjes

De gastouders kunnen ervoor kiezen om met de kinderen een uitstapje te ondernemen, zoals naar het bos. Bij uitstapjes worden de kinderen altijd vervoerd in veilige vervoersmiddelen die voldoen aan wet- en regelgeving. Als er een groter uitstapje plaatsvindt, brengt de gastouder de ouder hiervan op de hoogte. Via het formulier: toestemming algemeen gastouderopvang, geeft de ouder al dan niet toestemming om het kind met een bepaald vervoersmiddel te mogen vervoeren.

Schermgebruik, foto's en privacy

Schermpjes (televisie, iPad, telefoon) zijn tegenwoordig overal te vinden en ook kinderen komen hier steeds jonger mee in aanraking. De gastouder en/of vraagouder heeft zelf regels opgesteld m.b.t. schermgebruik.

Via het formulier: toestemming algemeen gastouderopvang, geeft de ouder al dan niet toestemming om foto's van het kind te mogen publiceren op bijvoorbeeld de social media pagina's van HOPPAS. Verder heeft HOPPAS een privacyverklaring opgemaakt welke onderaan te vinden is op onze website.

Wennen en afscheid nemen

Voor start van de opvang wordt een wenperiode geadviseerd. Dit kan bestaan uit korte bezoekjes over en weer of proefopvang waarbij het kind een paar dagen een aantal uur komt. Voor kinderen kan wennen en afscheid nemen moeilijk zijn. Daarom is het van belang dat de ouder duidelijk en kort afscheid neemt. Het kind weet dan dat de ouder weg is en hem of haar op een later moment weer op komt halen.

Oudercontact

Onze ervaring leert dat regelmatig overleg tussen ouders en gastouder de opvang ten goede komt. Het delen van de opvoeding begint bij een goede informatie-uitwisseling. Werkwijze en beslissingen kunnen zo worden afgestemd op de wensen van ouders en het kind. Denk hierbij aan de voorkeuren van het kind, huisregels van ouders en de dagindeling thuis.

Veiligheid

Kinder-EHBO

Alle gastouders volgen elke twee jaar de cursus kinder-EHBO.

GGD inspectie

Onze gastouders voldoen aan de regels zoals deze gesteld zijn in de Wet Kinderopvang en aanverwante regelgeving. Gemeente, GGD en brandweer oefenen samen met de arbeidsinspectie een toezichthoudende en controlerende functie uit.

De veiligheid van kinderen wordt bewaakt door uitvoering van de risico-inventarisatie. Dit houdt in het kort in dat, op het gebied van VEILIGHEID en GEZONDHEID, alle risico's door de gastouder geïnventariseerd moeten worden. De GGD voert hier een inspectie op uit, waarbij er gekeken wordt of er wordt voldaan aan de eisen die de Wet Kinderopvang stelt. Hierbij moet de GGD elk jaar in iedere gemeente een steekproef nemen die minstens de helft van het totale aantal actieve gastouderlocaties dekt.

Kindermishandeling/vermoedens

Een bijzonder punt van aandacht in de kinderopvang, en dus ook binnen de gastouderopvang, is kindermishandeling. Onder kindermishandeling verstaan wij alle vormen van geestelijk, lichamelijk en seksueel geweld tegen kinderen, of het nalaten van zorg en aandacht. Een meldcode is verplicht inzake kindermishandeling en huiselijk geweld.

De risico-inventarisatie

Het werken met kinderen maakt het noodzakelijk dat het materiaal en de inrichting van het huis van de gastouder en/of vraagouder voldoen aan strenge veiligheidsnormen. De risico-inventarisatie beschrijft de veiligheidsrisico's die het opvangen van kinderen met zich meebrengt, zoals de grote risico's (verdrinking, verstikking, verbranding), eisen die worden gesteld aan de slaapvertrekken, de keuken en bijvoorbeeld de buitenruimte, de omgang met gevaarlijke gereedschappen en schoonmaakmiddelen, etc. Enkele zaken die hierbij geobserveerd worden zijn:

- Koordjes hangen buiten bereik van het kind. Ze zijn hoog opgebonden en/of meubilair (bed, box, kinderstoel) is niet geplaatst naast loshangende koordjes.
- Kranen hebben een thermostatische beveiliging of temperatuurbegrenzer.
- De bedbodem wordt laag gezet zodra het kind kan zitten of staan.
- De tuin is volledig en deugdelijk omheind. Jonge kinderen kunnen niet onder, door of over deze omheining klimmen.
- (Tuin)gereedschappen en bestrijdingsmiddelen zijn niet bereikbaar voor kinderen. Ze worden opgeborgen in een afgesloten kast of afgesloten schuur.
- Giftige stoffen zijn hoog opgeborgen (hoger dan 1,50 m).

De risico-inventarisatie wordt jaarlijks door de bemiddelingsmedewerker afgenomen en na 6 maanden nog eens met de gastouder geëvalueerd.

De bemiddelingsmedewerker en de gastouder stellen aan de hand van de risico-inventarisatie aanvullende afspraken op, waarin beschreven staat welke maatregelen op welk moment genomen moeten worden. Er wordt eveneens een registratie bijgehouden van de ongevallen die mogelijk hebben plaatsgevonden, middels het ongevallenregistratieformulier.

Hygiëne

We hechten veel waarde aan de hygiëne, zowel gekeken naar de persoonlijke hygiëne als naar de omgeving. In de toetsingskaders van de GGD wordt omschreven hoe een goede hygiëne wordt bewerkstelligd.

Persoonlijke hygiëne

Persoonlijke hygiëne is van groot belang. Dit geldt voor zowel de gastouders als voor de kinderen en ouders/verzorgers. Zo stimuleren wij de kinderen om hygiënisch te handelen. Hieronder verstaan we onder andere: handen wassen voor het eten, handen wassen na toiletbezoek, enz. Spenen, bekers, bestek, etc. wordt niet door elkaar gebruikt maar is kindgebonden.

Gastouders maken afspraken met ouders over met name: handen wassen, klaarmaken en verstrekken van voedsel, tandenpoetsen en aanleren van hoest- en niesdiscipline.

Rituelen in de verzorging zorgen voor vertrouwen en een veilig gevoel.

De gastouder kiest zelf de momenten uit waarop de kinderen worden verschoond.

Beddengoed wordt regelmatig gewassen (naargelang het gebruik). De kinderen beschikken ieder over eigen beddengoed en/of slaapzak.

In de gastouderopvang wordt vaak gebruikt gemaakt van 'eigen' bedjes die in de slaapkamers van de eigen kinderen en henzelf geplaatst worden. Gastouders zijn in ieder geval verplicht om de kinderen van een rustige, hygiënische en veilige slaapvoorziening te voorzien.

Omgaan met zieke kinderen

In geval van ziekte worden de ouders verzocht de gastouder hierover te informeren. Kinderen met een lichaamstemperatuur boven de 38,5 graden, die niet lekker in hun vel zitten of een gevaarlijk besmettingsrisico voor anderen opleveren, mogen de gastouder niet bezoeken. Enerzijds omdat de gastouder niet adequaat is opgeleid om zieke kinderen te verzorgen, anderzijds omdat er onvoldoende tijd beschikbaar is om het zieke kind te verzorgen. Uiteraard ook om het welbevinden van het kind zelf en omdat in geval van een besmettelijke ziekte het kind andere kinderen en de gastouder kan besmetten.

Via de website van KIDDI kunnen gastouders informatie verkrijgen over verschillende infectieziekten, hygiëne en op welk moment er contact opgenomen dient te worden met de GGD. Zo nodig worden ouders hierover op de hoogte gesteld.

Het is niet de bedoeling om uw kind een paracetamol/zetpil te geven als het die dag naar onze gastouders komt. Als de paracetamol/zetpil uitgewerkt is, kan de koorts omhoog schieten en kan er een koortsstuip ontstaan. Wij kunnen daar geen verantwoordelijkheid voor nemen. De gastouders geven dus ook geen paracetamol/zetpil aan uw kind bij ziekte. Alléén in bijzondere gevallen kan de gastouder in overleg met ouders een paracetamol toedienen. Ouders tekenen voor akkoord en dienen zelf voor de paracetamol te zorgen. Bij medicijngebruik op voorschrift van de huisarts dient er een medicijnverklaring te worden ingevuld en ondertekend te worden door ouders. Zaken als toedienen van medicatie e.d. en wat de gastouder doet op het moment dat een kind ziek wordt in de opvang, staan beschreven in de huisregels van de gastouder.

Klachtenprocedure en tevredenheidsonderzoek

Klachtenprocedure

Bent u tevreden, vertel het een ander! Bent u niet tevreden, vertel het dan aan ons. Indien een ouder niet tevreden is over een werkwijze of andere zaken, zal dit serieus behandeld worden. Elke klacht moet mondeling ingediend worden bij diegene die het betreft. Een klacht moet zo lang mogelijk in een sfeer van overleg besproken worden, zodat de relatie tussen de ouder en de betrokkene niet wordt verstoord.

Kunnen zaken niet naar tevredenheid afgehandeld worden dan gaat er een schriftelijke bevestiging naar de directie. Er moet voor een redelijk snelle afhandeling gezorgd worden. Ouders zijn vrij om hun klacht in te dienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen middels een digitaal vragenformulier. Het volledige reglement voor de klachtenprocedure is te vinden op de website.

Tevredenheidsonderzoek

Om de mening van onze ouders inzichtelijk te hebben en verbeterpunten te kunnen formuleren, wordt er naar de ouders een enquête gestuurd. Dat houdt in dat alle ouders elk jaar een korte vragenlijst ontvangen over de kwaliteit van onze gastouderopvang. Deze enquête wordt meermaals gestuurd, op het moment dat reactie uitblijft, zodat elke ouder de gelegenheid krijgt om zijn of haar feedback te geven. Tevens worden nieuwe ouders na de startperiode van de gastouderopvang door de bemiddelingsmedewerker gebeld met de vraag hoe de start verlopen is.